

تلقى دكتور شريعتى از بازگشت به خويشتن جلال آل احمد

۱۷ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۲:۱۹

شريعتى در طرح نظريه بازگشت به خويش با اشاره به اين كه اين نظريه‌اى نيست كه مذهبي‌ها طرح کرده باشند، به امه سه زر، فرانس فانون، كاتب ياسين و جلال آل احمد، رهبرى جنبش ضداستعماري به عنوان طراحان اين نظريه اشاره کرده است.

دكتور شريعتى نيز يكي از حاميان اندیشه بازگشت به خويشتن بود. البته وي با بسيارى از منتقدان فرهنگ غربى يا غربزدگى مانند جلال آل احمد اختلاف فكرى داشت. با اين حال در موضوع بازگشت به خويشتن در مواردى با او همراه و موافق است:

«شريعتى در طرح نظريه بازگشت به خويش با اشاره به اين كه اين نظريه‌اى نيست كه مذهبي‌ها طرح کرده باشند، به امه سه زر، فرانس فانون، كاتب ياسين و جلال آل احمد، رهبرى جنبش ضداستعماري به عنوان طراحان اين نظريه اشاره کرده است. اين نشان مى‌دهد كه تلقى وي از غربزدگى جلال، دقيقاً همين بحث بازگشت به خويش بوده است وي در ادامه، پايه علمى اين سخن را بر مبنای نظريه هايديگر راجع به من يا اگزيستانس قرار مى‌دهد، نه من مجازى، لكه منى كه تاريخ و فرهنگ و سنت‌هاى چند صد ساله را در خود دارد. وي در ادامه، از بازگشت به خويش و تفاوت يك آفريقايى در تبیین «گذشته» با يك ايرانى و تلقى او از «گذشته» بحث مى‌كند و با توجه به تفاوتى كه غربى‌ها مى‌ان يك آفريقايى و يك ايرانى گذاشته يكي را بى فرهنگ مى‌دانند و يكي را فرهنگ ساز، به حركتى در غرب اشاره مى‌كند كه در صدد زنده كردن گذشته ماست. در اينجا وي به انتقاد از جريان روشنفكرى ايرانى مى‌پردازد كه شيفته فرنگ شده و از فرهنگ خودى بى خبر است و اين قبيل بازگشت را ارتجاع مى‌دانند. در اينجا وي تلاش مى‌كند فرهنگ اسلامى گذشته ايران اسلامى را از لاي گرد و غبار درآورده عظمت آن را نشان دهد.»

منبع: سقوط: مجموعه مقالات نخستين همایش بررسى علل فروپاشى سلطنت پهلوى، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌هاى سياسى، ۱۳۸۴، صص ۲۴۵-۲۴۶

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۵۳۹/تلقى-دكتور-شريعتى-بازگشت-به-خويشتن-جلال-آل-احمد>